

LHS, akademien för lärande, humaniora och samhälle

Riktlinjer för VFU- verksamhetsförlagd utbildning

Poäng: 7,5 hp VFU inom ramen för 37,5 hp

Kurs: Matematik för grundlärare åk 4-6

Kursplan: MA3006/1.1 VT2016 – HT2017

VFU-period: HT2017, v. 43, 45 - 48

VFU-ansvarig i kursen: Caroline Nagy

Syftet med den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är att förankra lärarutbildningen i konkreta och praktiska erfarenheter av undervisning och lärande. Målet är att få en växelverkan mellan den högskoleförlagda och den verksamhetsförlagda utbildningen, mellan teori och praktik. Reflektionen och diskussionen tillsammans med lärarna i verksamheterna är viktiga komponenter för att studenterna ska kunna sätta sig in i och förstå komplexiteten i läraryrket.

VFU-handboken, s. 4

Dessa riktlinjer läggs ut på Blackboard och LHS hemsida och mejlas dessutom till VFU-lärarna.

Välkommen till VFU-delen i matematikkursen!

I en VFU-period knyts det teoretiska perspektivet, som du får dig till livs via föreläsningar, litteratur och seminarium/workshop här på Högskolan, samman med verksamhetsperspektivet och läraruppdraget.

Detta är din femte VFU-period. I den första VFU:n gjorde du en mindmap, tillsammans med din VFU-lärare, där du verkligen fick syn på allt som en lärare gör. I den andra VFU:n var det fokus på svenska och de kommunikativa gestaltningsformerna. Nu är du säkert motiverad att komma ut på praktik, eftersom du dessutom haft engelska, ledarskapskurs (UVK 2) och bedömningskurs (UVK 3).

Den här femte VFU:n ligger inom matematikkursen och fokus ligger så klart där när det gäller dina uppgifter, men det innebär också att du under de här fem veckorna behöver undervisa i de andra ämnen du haft, svenska och engelska. I kursplanen står det att du ska ”med visst stöd av handledare planera, genomföra, dokumentera och utvärdera undervisning som erbjuder förutsättningar för lärande” (MA3006). Fundera också på hur estetik kan vara ett verktyg för att skapa mening och lust i ett ämnesinnehåll. Hur kan du t.ex. skapa lärandesituationer i matematik där du använder dig av musik, bild och drama?

I den här VFU:n är det skarpt läge. Efter den här VFU:n har du bara en en-veckas VFU i specialpedagogikkursen (UVK 4) och därefter är det slut-VFU ☺. Så nu gäller det att du befinner dig i högerkolumnen ☺ i progressionsmatrisen. Progressionsmatrisen har du alltid med dig som papper eller digitalt.

Nu handlar det om att utmana dig själv, vara modig, planera och undervisa så mycket du får. Träna inte på sådant som du redan kan, du måste så klart träna på sådant som du känner dig osäker på. Det är så du sedan kommer att arbeta med eleverna, att försöka motivera dem att utmana sig själva i lärandet. Vad innebär ett gott lärarskap, ledarskap, relationsbyggande, goda ämneskunskaper etc.?

Om du t.ex. känner dig osäker på hur du ska förmedla ett undervisningsinnehåll så be att få hålla i många genomgångar, om du känner dig osäker på hur man strukturerar text och bild på tavla och via projektor, så arbeta med det, om du känner dig osäker på hur du kan hjälpa barnen hantera kamratrelationer så var ute mycket på rasterna och umgås och lyssna på barnen, etc. Detta kan vara en utmaning som har med ditt personliga mål att göra. Du skriver alltid periodens personliga mål överst i närvaro/omdömesblanketten. Det är ofta så att det personliga målet tar avstamp i något du hade i formativ-rutan efter förra VFU:n.

När du inte undervisar så observerar du. Du besöker kanske också närliggande verksamhet, pratar med rektor etc. Stäm av mot checklisten.

VFU-placering

Din VFU-placering finns i VFU-databasen, till vilken du tidigare fått kononummer och lösenord. När din placering är klar ska du omgående ta kontakt med din/dina VFU-lärare, för att kunna planera VFU:n.

Det är viktigt att du är närvarande alla dagar. Om du skulle vara frånvarande en eller flera dagar väntar du med att lämna in blanketten tills alla dagar tagits igen. Vid längre frånvaro är det viktigt att dagar tas igen så sammanhängande som möjligt.

VFU-handboken

Du fick den i pappersform när du började här på HH och du hittar den på hemsidan, sökväg: LHS/Student/VFU/VFU-handboken.

Tider

V. 42, tis. 17 okt, kl. 10 – 12, förseminarium.

V. 43, 45 – 48, VFU-period

V. 50, tis. 12 dec. 8-12, efterseminarium

Alla moment är obligatoriska. Ta med VFU-pärmen till seminarierna.

Till efterseminariet tar du med:

- Något exempel på skriftlig reflektion, sådan du gör kanske oftast efter varje dags slut.
- Ev. något mer ifyllt på din checklista.
- Närvaro/omdömesblankett som finns på LHS hemsida – Student – VFU – Grundlärare – Riktlinjer/VFU-blanketter. OBS! Ta kopia till dig själv och sätt i din VFU-pärm.
- Självvärdering, finns på samma ställe som Närvaro/omdömesblanketten.
- Dina reflektioner utifrån Schoenfelds fem dimensioner, se nedan.

OBS! All dokumentation och din VFU-pärm med registret tas med till redovisningen.

VFU-uppgifter

Under din vfu är förhoppningen att du ska få möjlighet att ta över så mycket av undervisningen i matematik som möjligt.

Undervisa i matematik, kopplat till kursuppgift ” Planera, undervisa, bedöma och IKT som pedagogiskt verktyg”, utifrån Annalenas och Carolines genomgång

Under din vfu ska du undervisa inom ett område i matematik som du och din handledare kommit överens om tillsammans. Den första veckan ska du ta reda på elevernas förståelse. Du kan till exempel välja en skriftlig kartläggning, ett samtal med några elever eller att eleverna gör begreppskartor. Detta utgör en utgångspunkt för planering av kommande vfu-veckor. Tänk på att i planeringen ta utgångspunkt i Skolverkets allmänna råd. Planering och genomförande av undervisningen: för grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan.

I din undervisning ska du tänka på att använda ett elevaktivt arbetssätt samt tänka på att få med flera representationsformer. Du ska visa den film du tillverkat för eleverna samt låta några eller alla lösa den uppgift du konstruerat. Efter detta arbetsområde ska du reflektera kring den genomförda undervisningen. Gick det som du hade planerat/tänkt? Vad beror det på? Både din planering och dina reflektioner skriver du in i kursuppgiften.

Hinner du undervisa i fler områden inom matematik så gör det. Vilket område det blir kommer du överens om med din handledare. Du gör en planering kring detta område också, men lämnar inte in den till högskolan.

Reflektera över din undervisning i relation till elevers lärande

Schoenfeld¹ (2014) pratar om fem dimensioner i undervisningen för kraftfulla klassrum, det vill säga ingredienser som är betydelsefulla för elevernas lärande i matematik. Tidigare i utbildningen har vi pratat om hur nyttigt det är att filma sig själv, för att ha som utgångspunkt för reflektion. Har du inte gjort det än, är detta kanske ett ypperligt tillfälle. Oavsett om du filmar eller inte ska du under din VFU reflektera över din egen undervisning utifrån följande frågor, inspirerade av Schoenfelds (2014) fem dimensioner:

- Ge akt på hur talartiden fördelas i klassen. Hur stor del tar du själv, och får vissa elever mer tid än andra? Är alla aktiva deltagare i klassens arbete? Är du nöjd med den fördelningen av tid? Hur strukturerar du upp undervisningen så att alla elever blir aktiva deltagare och får tillgång till det matematiska innehållet?
- Vilka möjligheter ger du eleverna att förklara sina matematiska idéer och att bemöta andra elevers idéer?
- Vilka möjligheter ger du eleverna att skapa egen mening kring de matematiska idéerna?
- Hur lockar du fram elevernas tänkande och hur bygger du vidare undervisningen utifrån elevernas idéer - så väl framgångsrika idéer som misstag och missuppfattningar?
- Tänk efter om du i din undervisning upplevt att orden inte räcker till då du ska förklara något för en elev. Hur såg situationen ut och vad gjorde du? Vilka strategier använder du för att hjälpa eleven?
- Hur differentierar du undervisningen så att alla elever får kognitiva utmaningar?

Tänk på att skriva ner dina reflektioner kring dessa frågor efter varje lektion/dag. Du kan välja att fokusera extra på vissa frågor vissa dagar, men du ska reflektera över alla frågorna några gånger under VFU:n. Ta med dina reflektioner till efterseminariet.

Bedömning

Betyg för VFU-delen är Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd. Bedömningen grundar sig på din VFU-lärares bedömning (Närvaro/omdömesblankett), din skriftliga dokumentation och din aktivitet under seminarier.

Hoppas att du får en trevlig och lärorik VFU!

Caroline Nagy
VFU-ansvarig för kursen
caroline.nagy@hh.se

¹ Schoenfeld, A.H. (2014). What makes for powerful classrooms, and how can we support teachers in creating them? A story of research and practice, productively intertwined. *Educational Researcher*, 43(8), 404-412.